

26.2.2019

ASIA

Lokan ja Porttipahdan tekojärvien sekä niiden alapuolisten jokien veden laadun tarkkailuohjelman hyväksyminen vuodesta 2019 alkaen

HAKIJA

Kemijoki Oy
PL 8131
96101 ROVANIEMI

ANNETUT PÄÄTÖKSET

Pohjois-Suomen vesioikeus on 31.12.1985 antanut Lokan tekojärven rakentamista ja säännöstelyä koskevassa asiassa suoritettuun lopputarkastukseen ym. päätöksen nro 81/85/l. Päätöksessä on mm. veloitettu hakija tarkkailemaan Lokan tekojärven veden laatua ja sen vaikutusta Luirojoen veden laatuun sekä tekojärven kalaston elohopeapitoisuutta.

Pohjois-Suomen vesioikeus on 31.12.1985 antanut Porttipahdan tekojärven rakentamista ja säännöstelyä sekä Vuotson kanavan rakentamista koskevassa asiassa suoritettuun lopputarkastukseen ym. päätöksen nro 82/85/l. Päätöksessä on mm. veloitettu hakija tarkkailemaan Porttipahdan tekojärven veden laatua ja sen vaikutusta Kitisenjoen veden laatuun sekä tekojärven kalaston elohopeapitoisuutta.

Pohjois-Suomen vesioikeus on 20.6.1988 vahvistanut Lokan ja Porttipahdan tekojärvien veden laadun tarkkailua koskevan tutkimusohjelman päätöksellä 27/88/l. Päätöksessä todettiin, että tarkkailuohjelmaa voidaan myöhemmin muuttaa Lapin vesi- ja ympäristöpiiriin (nyk. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jäljempänä Lapin ELY-keskus) hyväksymällä tavalla, mikäli tarkkailutulokset antavat siihen aihetta.

ESITETTY TARKKAILUSUUNNITELMA

Pöyry Finland Oy on toimittanut Kemijoki Oy:n puolesta 12.10.2018 päivätyn Lokan ja Porttipahdan tekojärvien sekä niiden alapuolisten jokien veden laadun tarkkailuohjelman vuodesta 2019 alkaen Lapin ELY-keskuksen hyväksyttäväksi.

Tarkkailuohjelma on kirjattu saapuneeksi Lapin ELY-keskukseen 12.10.2018.

Lokan ja Porttipahdan tekojärvien sekä niiden alapuolisten jokien veden laadun edellinen tarkkailuohjelma oli laadittu vuosille 2013 – 2018. Lapin ELY-keskus on hyväksynyt ohjelman päätöksellään 21.12.2012 ja se on voimassa siihen saakka, kunnes tämä päätös esitetystä uudesta tarkkailuohjelmasta on saanut lainvoiman.

ASIAN KÄSITTELY

Tarkkailuohjelmaa ei ole kuulutettu erillisenä asiakirjana ennen tätä päätöstä. Ympäristönsuojelulain 96 §:n mukaan tarkkailusuunnitelman/ohjelman kuulemisessa on noudatettava YSL 43 §:ää ja hallintolakia 434/2003. Hallintolain 34 §:n mukaan asia voidaan ratkaista ilman kuulemista, jos kuuleminen on ilmeisen tarpeetonta. Tässä tapauksessa Lapin ELY-keskus toimivaltaisena viranomaisena katsoo, että esitetystä ohjelmassa ei ole tullut päätösten tarkkailumääräyksiin ja aikaisempaan ohjelmaan nähden mitään sellaista merkityksellistä muutosta, jonka vuoksi kuuleminen olisi ollut tarpeen.

Lausunnot

Tarkkailuohjelmasta on pyydetty lausunto Lokka-Porttipahdan, Sodankylän, Kemijärven ja Yli-Kemin kalastusalueilta sekä Savukosken, Sodankylän ja Pelkosenniemen kuntien ja Kemijärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisilta, Metsähallitukselta sekä Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta.

Ohjelmasta ei annettu lausuntoja.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Hyväksyminen

Lapin ELY-keskus on tarkastanut esitetyn tarkkailuohjelman. ELY-keskus hyväksyy esitetyn ohjelman seuraavilla täsmennyksillä:

Biologiseen seurantaan liittyvissä viittauksissa tulee käyttää uusinta ja ajan tasalla olevaa tietolähdettä. Viittaukset www-sivustoihin eivät kuitenkaan ole suositeltavia. Ohjelmaan tulee täydentää viittaukset mm. Meissner ym., 2013 (versio 9.6.2016) ympäristöhallinnon biologisten seurantamenetelmien ohjeet-sivustojen tilalle.

Piilevien tarkkailun osalta näytteenotto tulee keskittää kivikkopohjiin (tai tarvittaessa näytteenotto paikalle vähintään kuusi viikkoa ennen näytteenottoa vietäviin keinoalustoihin), jolloin saatuja tuloksia voidaan hyödyntää myös vesistöjen ekologisen tilan luokittelussa. Tulokset tulee

toimittaa myös luokitteluindekseinä (TT ja PMA). Myös määritettyjen lajien pohjalta laskettavat ekologiset jakaumat antavat tulosten tulkitsijalle tarpeellista tietoa muun muassa vesistön suolaisuuden, happamuuden, ravinteisuuden, orgaanisen typen aiheuttaman likaantuneisuuden ja hapekkuuden osalta. Tulosten luotettavuuden varmistamiseksi lajiston määrittäjältä tulee edellyttää hyväksytysti suoritettua Pohjoismaista vertailukoetta, kuten NorBAF, sillä tällä hetkellä se on ainoa vertailukoe, jossa on laajasti mukana Suomessa esiintyvää lajistoa.

Kalojen elohopeapitoisuuden tarkkailussa on noudatettava ympäristöministeriön ohjeistusta (Kangas (toim.) 19/2018: Vesiympäristölle vaarallisia ja haitallisia aineita koskevan lainsäädännön soveltaminen, Kuvaus hyvistä menettelytavoista).

Pohjaeläinnäytteenoton mukaan ottamista tarkkailuohjelmaan tulee harkita uudelleen, mikäli tekojärvien olosuhteisiin sopiva ja standardoitu näytteenottomenetelmä tulee käyttöön.

Tekojärvien vedenlaadun raportoinnissa käytetty kolmiulotteinen virtaus- ja vedenlaatumalli nykyisessä muodossaan voidaan ohjelmassa esitetyn mukaisesti jättää tarkkailuohjelmasta pois.

Päätöksen mukaisesti tarkistettu ohjelma tulee lähettää Lapin ELY-keskukseen ja tämän päätöksen jakelun mukaisesti sähköisessä muodossa kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen saatua lainvoiman.

Perustelut

Tarkkailuohjelma kattaa lupapäätösten mukaisesti tarkkailtavaksi määrätyt vesialueet. Ohjelma on laadittu yleisten tarkkailuperiaatteiden mukaisesti. Esitetyn ohjelman täsmennysten mukaisella tarkkailulla voidaan ennalta arvioiden mitata toiminnan vesistövaikutuksia tekojärvien ja niiden alapuolisten jokien veden laatuun sekä tehdä johtopäätöksiä veden laadun ja ekologisen tilan muutoksista. Yhteistarkkailulla on mahdollista saada myös riittävä tieto vesistövaikutuksista ko. kohteissa mahdollisiin tuleviin lupakäsittelyihin liittyen. Tarkkailuohjelma on laadittu vesipolitiikan puitedirektiivin vaatimukset sekä valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1308/2015) huomioiden. Ohjelmassa on huomioitu pintavesien toiminnalliselle seurannalle asetetut vaatimukset. Tutkinnallisen seurannan tarkoittamia poikkeuksellisia tilanteita varten havaintopaikkoja on ennakolta arvioiden riittävästi.

Edellisen ohjelman sisältävän kolmiulotteisen virtaus- ja vedenlaatumallin raportointi sekä arvio vastaavan, päivitetyn mallin tarpeellisuudesta tulee sisällyttää vuoden 2019 raporttiin ohjelmassa esitetyllä tavalla. Raportoinnin jälkeen päivitetyn vedenlaatumallin käyttö

voidaan lisätä tarkkailuohjelmaan alueellisen ympäristöviranomaisen hyväksymällä tavalla.

Tekojärvien olosuhteisiin soveltuva standardoitu pohjaeläinten näytteenottomenetelmää ei toistaiseksi ole käytettävissä eikä luotettavia näytteitä pystytä nykyisillä menetelmillä tekojärvien pohjan laadun vuoksi toistaiseksi ottamaan. Pohjaeläinseuranta voidaan sisällyttää tarkkailuohjelmaan, mikäli näytteenottomenetelmien kehittyminen sen mahdollistaa.

Yhteistarkkailussa on otettu huomioon tarkkailuun velvollisten toimintojen lupamääräykset ja toiminnan luonne. Velvoitetarkkailua voidaan tarkentaa ja täydentää lupaviranomaisen ja valvontaviranomaisen määräämällä tavalla. Yhteistarkkailun raportoinnissa otetaan huomioon myös muut saatavilla olevat tiedot soveltuvien osin.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Päätös on voimassa toistaiseksi. Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa valvovan viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Tarkkailusta on kymmenen vuoden kuluttua esitettävä laajempi raportti, jossa on tarkasteltava säännöstelyn vaikutuksia tarkkailuun määrättyillä vesialueilla. Raporttiin on vuosittain raportoitavien tekijöiden lisäksi liitettävä esitys vedenlaadun, kasviplanktonin, rantavyöhykkeen tilan sekä virtavesien piilevien pitkän aikavälin muutoksista sekä arvioitava tarkkailuohjelman muutos- ja täydennystarpeet.

Mikäli tarkkailuun määrättyjä vesialueita koskeviin lupapäätöksiin tulee vesistö tarkkailuun liittyviä muutoksia, tulee uusi tarkkailuohjelma esittää hyväksyttäväksi kolmen kuukauden kuluessa uusien lupapäätösten lainvoimaiseksi tulosta. Nyt hyväksytyä tarkkailua on toteutettava kuitenkin siihen saakka, kunnes uudesta tarkkailuohjelmasta on annettu hyväksyvä päätös.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Vesilaki (587/2011)

Hallintolaki (434/2003)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1308/2015)

Valtion maksuperustelaki (150/1992) ja

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2018 (1066/2017) 2 ja 3 §.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 385 €.

Tarkkailuohjelman hyväksymispäätöksestä peritään valtion maksuperustelain (150/1992) ja valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2018 (1066/2017) mukainen maksu. Ympäristönsuojelulain mukaiseen lupaan liittyvän tarkkailusuunnitelman/ohjelman hyväksymisestä peritään maksu, jonka suuruus on 55 €/h. Tarkkailusuunnitelman hyväksymiseen on käytetty työaikaa seitsemän (7) tuntia, joten maksu on 385 €.

(Koodaus: Toiminta 3802301311, Suorite 3800114103, TYKS 3800251402, Nimike 3945)

Laskun lähettäminen

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus lähettää myöhemmin teille tätä päätöstä koskevan laskun.

ILMOITTAMINEN

Päätös julkaistaan Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen virallisella ilmoitustaululla osoitteessa Hallituskatu 3 B, Rovaniemi sekä seuraavilla virallisilla ilmoitustauluilla: Savukosken kunta, Kauppakuja 2 A 1, Savukoski, Pelkosenniemen kunta, Sodankyläntie 1 A, Pelkosenniemi, Sodankylän kunta, Jäämerentie 1, Sodankylä ja Kemijärven kaupunki, Hallituskatu 4, Kemijärvi. Päätös on lisäksi luettavissa osoitteessa: www.ely-keskus.fi → Lappi → Ajankohtaista → Kuulutukset → Ympäristö ja luonnonvarat.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea oikaisua Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta 30 päivän kuluessa päätöksen julkipäivästä. Oikaisuvaatimus-osoitus on päätöksen liitteenä.

Valtion maksuperustelain 11 b §:n mukaan maksua koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi sen sijaan

vaatia siihen kirjallisesti oikaisua Lapin ELY-keskukselta kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Maksua koskeva oikaisu vaatimusohje on päätöksen liitteenä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Maria Pikkupirtti ja ratkaissut ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Eira Luokkanen.

TIEDOKSI

Lokka-Porttipahdan kalastusalue
Sodankylän kalastusalue
Kemijärven kalastusalue
Yli-Kemin kalastusalue
Savukosken kunta, ympäristöviranomainen
Sodankylän kunta, ympäristöviranomainen
Pelkosenniemen kunta, ympäristöviranomainen
Kemijärven kaupunki, ympäristöviranomainen
Metsähallitus, Lapin luontopalvelut
Lapin ELY-keskus, kalatalousviranomainen
Suomen ympäristökeskus, Oulu

LIITTEET

Oikaisuvaatimusosoitus (LAP YS 02 PSAVI YSL)
Maksua koskeva oikaisuvaatimusohje

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN (527/2014) 64 §:n NOJALLA TEHTYYN PÄÄTÖKSEEN

Viranomaisen, jolta oikaisua vaaditaan

Asianosainen, joka on tyytymätön tähän päätökseen, saa hakea siihen oikaisua kirjallisesti **Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on toimitettava **Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon 30 päivän kuluessa julkipanosta. Määräaika päättyy 28.3.2019.**

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on ilmoitettava:

- oikaisua vaativan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan oikaisua ja miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua
- mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla oikaisua vaaditaan
- postiosoite puhelinnumeroineen tai muu vastaava, johon asiaa koskevat ratkaisut voidaan oikaisua vaativalle toimittaa.

Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen tekijänä on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, tämän laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelämä ellei sitä toimiteta sähköisesti telekopiona tai sähköpostilla.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi
- valtakirja, jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää asiamies.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen perille

Oikaisuvaatimuksen voi viedä oikaisija itse tai hänen valtuuttamansa asiamies aluehallintoviraston kirjaamoon. Omalla vastuulla oikaisuvaatimus liitteineen voidaan lähettää myös postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen aluehallintoviraston aukioloajan päättymistä. Telekopiona tai sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen on oltava toimitettuna niin, että se on käytettävissä aluehallintoviraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTON OIKAISUA KOSKEVAAN PÄÄTÖKSEEN SAA HAKEA MUUTOSTA VAASAN HALLINTO-OIKEUDELTA.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto

Postiosoite: Linnankatu 1-3, 90100 Oulu
Käyntiosoite: PL 293, 90101 Oulu
Puhelin: 0295 017 500
Faksi: 08 314 0110
Sähköpostiosoite: kirjaamo.pohjois@avi.fi

LAP YS 02 PSAVI YSL

Tämä asiakirja LAPELY/3902/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/3902/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Pikkupirtti Maria 26.02.2019 09:10

Ratkaisija Luokkanen Eira 26.02.2019 10:04